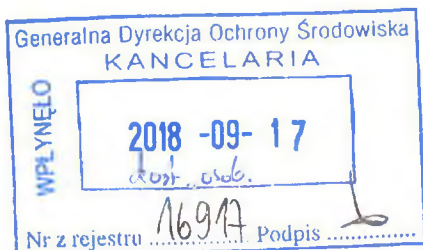

Zn. spr.: ZP.7211.5.2018

151

Warszawa, 14 września 2018 r.

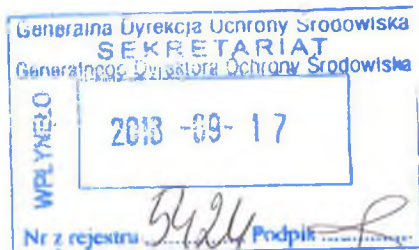

Sz. P.
Andrzej Szweda-Lewandowski
p.o. Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych przesyła pismo Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, przekazującej wniosek formalny nadleśnictwa Borki z dnia 20 lipca 2018 o wydanie zezwolenia na eliminacje do 20 osobników żubrów ze stada bytującego w Puszczy Boreckiej, w tym trzech z zagrody pokazowej Wolisko.

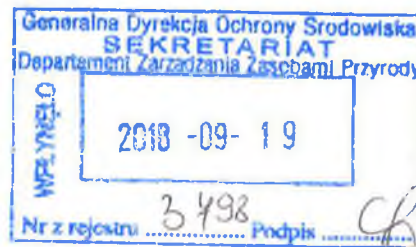
Wyrażamy poparcie dla wnioskowanych działań i zwracamy się o wydanie decyzji wyrażającej zgodę na wnioskowane w dokumentach czynności.

Z poważaniem,

Z up. DYREKTORA GENERALNEGO
LASÓW PAŃSTWOWYCH

mgr inż. Bogusław Piątek
Z-ca ds. Gospodarki Leśnej

Załączniki

1. Pismo RDLP Białystok ZP.7211.4.14.2018 z dnia 27 lipca 2018 /RPW/16203/2018/ z załącznikami w tym potwierdzenie opłaty skarbowej.

Do wiadomości

1. RDLP Białystok

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

ZP.7211.4.14.2018

Białystok, dnia 27 lipca 2018 roku

RPW/16230/2018 P
Data: 2018-09-05

**Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Warszawie**

za pośrednictwem

**Dyrekcji Generalnej
Lasów Państwowych**

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku przesyła w załączeniu wniosek Nadleśnictwa Borki z dnia 20 lipca 2018 roku, znak: ZŁ.7211.14.2018 o wyrażenie zgody na eliminację do 20 osobników żubra (*Bison bonasus*) ze stada bytującego w Puszczy Boreckiej, w tym trzech żubrów z zagrody pokazowej Wolisko.

Powyższy wniosek powstał na podstawie zaleceń Komisji ds. przeglądu stada żubrów w Puszczy Boreckiej i oceny stada, przeprowadzonej w dniach 6-7 marca 2018 roku.

Wyżej wymienione działania obwarowane zakazami wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody wychodzą naprzeciw celom postawionym w „Programie ochrony żubra w Puszczy Boreckiej”, opracowanym w 2009 roku. Są one również zgodne z zapisami „Strategii ochrony żubra *Bison bonasus* w Polsce”, zatwierdzonej w 2007 roku.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku popiera wniosek Nadleśnictwa Borki i prosi o wyrażenie zgody na ww. czynności.

Załączniki:

- wniosek Nadleśnictwa Borki z dnia 20.07.2018 r., znak: ZŁ.7211.14.2018 wraz z protokołem Komisji oraz potwierdzeniem opłaty skarbowej

Do wiadomości:

Nadleśnictwo Borki
Wydział ZŁ

Z up. DYREKTORA
ZASTĘPCA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku
ds. Ekonomicznych
mgr inż. Andrzej Kozłowski

Kruklanki, 20.07.2018r.

Zn. spr.: ZŁ.7211.14.2018

**Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
Ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa
za pośrednictwem
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku**

WNIOSEK

Na podstawie art. 52 i 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2014r. poz. 805, 850) realizując zalecenia komisji z dnia 06-07.03.2018r., mając na uwadze utrzymanie docelowej liczebności populacji żubrów na poziomie do 90 osobników oraz utrzymanie właściwej struktury wiekowo-płciowej, zwracam się z prośbą o wydanie zezwolenia na następujące czynności zakazane względem gatunku żubr (*Bison bonasus*) w celu realizacji „Programu ochrony żubra w Puszczy Boreckiej”:

1. Eliminację do 20 osobników żubra ze stada wolnościowego, w tym trzech żubrów (1,2) z zagrody pokazowej Wolisko.

Miejsce i czas realizacji zezwolenia:

Miejsce wykonania odstrzałów to Puszcza Borecka (Nadleśnictwo Borki i Nadleśnictwo Czerwony Dwór).

Czas realizacji: do 31.03.2019r. odnośnie eliminacji poprzez odstrzał,

Odstrzały żubrów będą wykonane z broni myśliwskiej przez osoby upoważnione do wykonywania polowania. Nadleśnictwo zwróci się zgodnie z kompetencjami z wnioskiem o posiadanie i przetrzymywanie spreparowanych głów i skór żubrów do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

O miejscu i terminie realizacji odstrzałów Nadleśnictwo powiadamia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Cel wykonywania wnioskowanych czynności:

Odstrzały eliminacyjne stosowane są w celu regulacji liczebności, jednocześnie poprawy jakości populacji, poprzez usuwanie z niej sztuk będących w słabej kondycji, chorych, agresywnych czy późno cielących się krów. Do eliminacji przeznaczane są osobniki zakwalifikowane podczas komisyjnej oceny i przeglądu stada. Środki otrzymane w ten sposób są zagospodarowywane na utrzymanie stada bytującego w Puszczy Boreckiej.

Biorąc pod uwagę konieczność utrzymania liczebności stada, zgodną z programem gospodarowania i ochrony populacji żubra *Bison bonasus* dla Puszczy Boreckiej tj. 90 osobników konieczne jest eliminowanie 20 żubrów. Konieczność eliminacji wynika z potrzeby ochrony zdrowia żubra oraz utrzymania optymalnej wielkości populacji i właściwej struktury wiekowo płciowej. W związku z przypadkami gruźlicy bydlęcej stwierdzonymi w przeszłości u żubrów w Puszczy Boreckiej, konieczne jest zapobieżenie przegęszczenia populacji. Jednocześnie konieczne jest prowadzenie stałego monitoringu zakażeń prątkiem gruźlicy bydlęcej. Od każdego eliminowanego osobnika konieczne będzie pobieranie krwi i/lub ewentualnie innego materiału biologicznego w celu diagnostyki gruźlicy bydlęcej zgodnie z instrukcją opracowaną w Katedrze Higieny Żywności i Ochrony Zdrowia Publicznego.

Przy kwalifikowaniu żubrów do eliminacji komisja dokonuje przeglądu stada i oceny kondycji poszczególnych osobników. Stan ilościowy żubrów w Polsce osiąga górną granicę pojemności siedlisk, co spowodowało zmianę pierwotnych zasad hodowli restytucyjnej, która oprócz odbudowy liczebności populacji uwzględniać ma również jej jakość. Odbywa się to na zasadzie usuwania osobników ocenianych przez Komisję przeprowadzającą selekcję jako mniej wartościowych do dalszej hodowli na podstawie „Wskazówek prowadzenia eliminacji żubrów z hodowli wolnej i ośrodków zamkniętych” wydanych przez Ministerstwo Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego – Departament Ochrony Przyrody (Warszawa 1976 r.). Najlepszą porą do prowadzenia oceny i eliminacji jest okres zimowy, kiedy żubry gromadzą się w miejscach stałego zimowego dokarmiania. Komisja w składzie 6 – 7 osób jest powoływana przez Dyrektora RDLP w Białymstoku.

1. Żubry chore

Najczęściej spotykane przypadki chorobowe to urazy mechaniczne powstałe na skutek walki między żubrami. Drobne urazy na ogół samoistnie likwidują się,

natomiast konsekwencją poważniejszych i bardziej rozległych uszkodzeń jest np. zniszczenie gałki ocznej, trwała kulawizna powodująca zanik niektórych partii mięśniowych itp. Skutki uszkodzeń ciała natury mechanicznej i innej (zewnętrzne i wewnętrzne), uniemożliwiające, a w niektórych przypadkach tylko utrudniające, utrzymanie się zwierzęcia w warunkach hodowli wolnej, kwalifikują osobnika do usunięcia z hodowli. Osobniki chore podlegają eliminacji w pierwszym rzędzie.

2. Osobniki o słabej kondycji

2.1. Cielęta urodzone po 1 listopada przedstawiają na ogół mniejszą wartość hodowlaną ze względu na niesprzyjającą porę roku, w której przyszedł na świat i związany z tym brak możliwości zdobycia pokarmu. Cielęta te nie rozwijają się prawidłowo, a w okresie wiosny są szczególnie podatne na różnego rodzaju schorzenia, głównie pasożytnicze.

2.2. Żubry w wieku powyżej 14 lat.

Z uwagi na malejące od tego wieku funkcje rozrodcze oraz możliwość rodzenia słabego potomstwa mogą być traktowane jako mniej przydatne do hodowli. Poza tym na skutek niewydolności innych układów (ruchu, trawiennego) bywają w słabszej kondycji oraz są rugowane przez osobniki silniejsze. Uznanie żubra za nieprzydatnego do dalszej hodowli z powodu wieku należy uzupełnić wynikami uprzednio przeprowadzonej obserwacji.

Zmiany kondycji uwarunkowane fizjologicznie zaobserwowane jednorazowo przez komisję nie są czynnikiem decydującym o ewentualnej eliminacji. Zasadnicze znaczenie w tych przypadkach ma prowadzona przez okres całego roku obserwacja danego osobnika i to jej wynik jest czynnikiem podstawowym do podjęcia decyzji o ewentualnej eliminacji osobnika.

Odzwierciedleniem słabej kondycji i cherlactwa (oprócz wychudzenia, miernego umięśnienia, znacznego powiększenia objętości brzucha, zmniejszonego reagowania na bodźce zewnętrzne) jest również nieregularna zmiana okrywy włosowej, która u zwierząt o słabej kondycji utrzymuje się przez większą część roku.

Przy typowaniu do eliminacji osobnika cherlawego, słabego kondycyjnie, koniecznym jest, porównać jego kondycję z kondycją innych osobników w stadzie, z uwzględnieniem równocześnie wszystkich czynników, które mogły mieć wpływ na wartość hodowlaną żubra (między innymi przebyte stany chorobowe).

Przyjęcie tego kryterium jest trudne z uwagi na związek przyczynowy istniejący pomiędzy kondycją a wieloma czynnikami mającymi na nią wpływ. Fakt ten zobowiązuje komisję do rozpatrzenia możliwie wszystkich okoliczności w celu ustalenia, że aktualny stan osobnika jest nieodwracalny i nie rokujący poprawy.

3. Osobniki słabe od urodzenia

W tej grupie znajdują się przeważnie żubry młode, rzadziej żubry dorosłe.

Cielęta słabe od urodzenia, z powodu np. późnego porodu, charakteryzują się tym, że:

- a) mając budowę prawidłową, swoją wielkością na ogół nie dorównują rówieśnikom,
- b) w zachowaniu wykazują nieporadność zaznaczoną szczególnie podczas przyjmowania pokarmu,
- c) są mało ruchliwe, a niekiedy mogą u nich wystąpić nieznaczne przykurcze ścięgien.

Przedmiotem zainteresowania komisji jest także rodząca krowa (matka),

a w przypadkach możliwych do ustalenia również byk (ojciec). Właściwym jest w tych przypadkach zwrócenie uwagi na to, czy nie mamy do czynienia z cechami dziedzicznymi. W grę może wchodzić niedożywienie podczas życia płodowego oraz bezmleczność krowy, co może skutkować późniejszymi niż normalne wycieleniami.

W warunkach naturalnych cielęta słabe od urodzenia przeważnie padają, a jeśli nie to są szczególnie podatne na zachorowania. W związku z tym należy je usunąć z hodowli wolnej w ciągu 3 miesięcy od urodzenia, krowy i byki podejrzane o możliwość przekazywania potomstwu cech ujemnych powinny być poddane dalszej obserwacji.

4. Żubry wskazujące skłonności trzymania się osiedli ludzkich.

Ze względu na potencjalne możliwości zaatakowania człowieka oraz wyrządzania szkód materialnych żubry o skłonnościach do przebywania w pobliżu osad ludzkich winny być przedmiotem zainteresowania komisji.

W celu uniknięcia takich sytuacji osobniki kwalifikują się do usunięcia z hodowli, z zastrzeżeniem, że żubry o szczególnej wartości mogą być przewiezione do innych ośrodków hodowli wolnej lub zamkniętej.

5. Żubry o cechach pokrojowych budzących zastrzeżenia

Prawidłowo zbudowany żubr odznacza się następującymi cechami:

- a) głowa:

- głowa - wielkość średnia (u byka – krótka część licowa, część czołowa szeroka, u krowy – część licowa lekko wydłużona, proporcjonalna do części czołowej),
- śluzowica ciemno-szara, rozjaśniająca się na obwodzie, wilgotna, pokryta śluzem, otwory nosowe szeroko rozwarte umieszczone na krawędzi bocznej śluzowicy, wargę dolną nieznacznie cofniętą, nakrytą wargą górną,
- oczy - szeroko rozwarte, oczodół o wyraźnych krawędziach,
- rogi - średniej długości i grubości, prawidłowej formy, symetryczne o kształcie charakterystycznym dla odpowiedniej płci,
- grzywka czołowa - z prostych włosów nie spadająca, zachodzi na czoło nie przekracza ku dołowi poziomu oczodołów,
- garb nosa wyraźnie zaznaczony,
- długość włosa brody ok. 30 cm;

b) tułów:**b.1. szyja**

- szyja średnia w grubości i długości dostatecznie głęboka przy patrzeniu z boku, osadzona wysoko,
- długość włosa dolnej części szyi około 15 – 20 cm, linia grzbietu charakteryzuje się wyniosłością (garb), szczególnie wyraźna u samców, podnosi się od okolicy karkowej, na odcinku piersiowym łagodnie przechodzi w odcinek lędźwiowy kręgosłupa;

b.2. klatka piersiowa

- klatka piersiowa głęboka, średnio szeroka, długa, lepiej rozwinięta u byków niż u krów,
- żebra długie lekko wygięte na zewnątrz, ostatnie żebro ustawione ukośnie do tyłu;

b.3. okolice brzucha i miednicy

- byk - z równomiernie podciągniętym brzuchem
- krowa - wieloródka z lekko obwisłym brzuchem
- u byka wyraźnie zaznaczony napletek po dolnej stronie jamy brzusznej, zakończony pędzlem dłuższych włosów, moszna niewielkich wymiarów zawierająca dwa jądra wielkości jaja gęsiego ulegająca powiększeniu w okresie rui,
- u krów młodych i jałowych srom słabo zaznaczony nieznacznie pofałdowany, szpara sromowa zamknięta, w okresie rui lub w czasie porodowym występuje obrzęk

sromu, przy czym szpara sromowa ulega lekkiemu rozwarciu z uwidocznieniem różowo zabarwionej błony śluzowej przedsionka pochwy,

- wymię z czterema sutkami słabo zaznaczone w okresie jałowości, w okresie ciąży oraz w czasie karmienia wymię kilkakrotnie powiększone,
- linia grzbietu od końca garbu grzbietu do nasady ogona prosta z niewielkim zagłębieniem na odcinku krzyżowym;

c) ogon:

- osadzony wysoko,
- nasada ogona odstaje ponad linię odcinka krzyżowego,
- ogon zazwyczaj sięga do stawu skokowego, przy tym koniec ogona pędzelkowaty pokryty równomiernie grubym włosiem.

d) kończyny:

- kończyny (przednie i tylne) w znacznej mierze spionowane,
- kończyny przednie u byka na odcinku od stawu barkowego do nadgarstka pokryte długim włosiem, natomiast u krowy włos znacznie krótszy za wyjątkiem okolicy stawu łokciowego,
- racice szerokie o dużej płaszczyźnie podeszwy, ustawione pod kątem: przednie ca 50°, tylne ca 55°,

e) sylwetka żubra:

- kształt ciała lekko wydłużony z wyraźnie zaznaczonym garbem grzbietu, przednia część ciała masywniejsza od części tylnej,
- wysokość w najwyższym punkcie garbu:
u byka ponad 180 cm,
u krowy ponad 150 cm,
- włos na całym ciele prosty względnie mało skręcony koloru szarobrazowego.

Żubry są też poddawane odstrzałom sanitarnym, w przypadku wykrycia u nich chorób, wad i zranień, które powodują cierpienie zwierzęcia lub grożą zarażeniem innych zwierząt.

Po każdym odstrzale żubra sporządzany jest protokół, w którym podany jest powód eliminacji oraz pobierane są próbki tkanek i organów przeznaczone do badań.

Każdorazowo od zabitych żubrów jest pobierany materiał do badań w ramach prowadzonego monitoringu zdrowia oraz udostępniany zainteresowanym ośrodkom naukowym.

Adresy pod którymi będą przetrzymywane rozpoznawalne części żubrów:

Nadleśniczy Nadleśnictwa Borki w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie po otrzymaniu zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i zapoznaniu się z jego warunkami oraz po dokonaniu eliminacji rozważy możliwość odsprzedaży lub przekazania w zależności od popytu rozpoznawalnych części żubrów w formie skór, czaszek lub spreparowanych w innej formie okazów, mogą one być przekazane i/lub odsprzedane szkołom, muzeom lub innym zainteresowanym ośrodkom lub osobom prywatnym.

UZASADNIENIE:

Zgodnie z zapisami Strategii ochrony żubra *Bison bonasus* dla Puszczy Boreckiej docelowy stan żubrów ma wynosić 90-95 szt. Komisja dokonująca przeglądu stada żubrów w Puszczy Boreckiej w marcu 2018 roku stwierdziła 101 osobników. Przewidywany przyrost naturalny w stadzie w Puszczy Boreckiej, wynikający ze struktury wiekowo-płciowej, będzie na poziomie 15 cieląt. Komisja zaleciła wystąpienie z wnioskiem o eliminację 20 żubrów.

Nadleśnictwo Borki w ślad za opinią komisji potwierdza, że **nie ma w tym przypadku rozwiązań alternatywnych**. Nie ma możliwości przekazania żubrów do innych hodowli, gdyż wszystkie krajowe hodowle są wypełnione, a możliwości tworzenia nowych stad wolnościowych są w odległych planach. Nie ma również odbiorców z zagranicy. Planowane do eliminacji zwierzęta są stare, odstające od stada lub w słabej kondycji. Nie kwalifikują się do dalszej hodowli. Zatem wnioskowane rozwiązanie jest jedynym pozwalającym na zapewnienie właściwego zagęszczenia żubrów w Puszczy Boreckiej, zgodnie z zapisem w „Strategii ochrony żubra *Bison bonasus* w Polsce” i decyzją Komisji.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie.

W załączeniu:

1. Protokół z komisyjnej oceny i przeglądu stada żubrów w Puszczy Boreckiej.
2. Dowód uiszczenia opłaty skarbowej.

NADLEŚNICZY
NADLEŚNICTWA BORKI

Kazimierz Sarzyński

BGZ BNP PARIBAS

Potwierdzenie realizacji przelewu

Bank BGZ BNP Paribas S.A.

ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa
www.bgzbnpparibas.pl
tel. 801 321 123

Informacje o transakcji: 225_PRZELEW PLANET

Nadawca przelewu:

Nr Rachunku: [REDACTED]
Nazwa Banku: BGZBNP DOP/Warszawa
Nadawca: SKARB PAŃSTWA - PGL, LASY PAŃSTWOWE
Dworcowa 8a
11-612 Kruklanki

Odbiorca przelewu:

Nr Rachunku: [REDACTED]
Nazwa Banku: BH RCR/Olsztyn
Odbiorca: Urząd Dzielnicy Ochota Miasta
Stołecznego Warszawy
ul.Grójecka 17a, 02-021 Warszawa
5329

Szczegóły płatności:

Wniosek o zezwolenie na wykonywanie
czynności zabronionych w stos.do
zwierząt gatunków objętych ochroną

Kwota:

82,00 PLN

Data realizacji:

20.07.2018

Numer referencyjny transakcji:

CEN1807200222815

Niniejsze potwierdzenie przelewu zostało sporządzone na podst. art. 7 ustawy Prawo Bankowe (Dz.U. nr 72 z 2002r., poz. 665, z późniejszymi zmianami). Dokument wygenerowany komputerowo, za pomocą systemu bankowości internetowej BiznesPl@net, nie wymaga podpisu ani stempla.

Uwaga! Data waluty jest prezentowana tylko wówczas, gdy jest inna niż data księgowania (data realizacji).

W przypadku potwierdzenia dla prowizji lub odsetek w polu Nadawca przelewu prezentowane są dane właściciela rachunku oraz pole Odbiorca przelewu jest puste.

Data sporządzenia potwierdzenia: 20.07.2018, 12:54:43

PROTOKÓŁ

komisyjnego przeglądu i oceny stada żubrów w Puszczy Boreckiej przeprowadzonego
w dniach 6-7 marca 2018 roku

Przeglądu dokonała Komisja do spraw przeglądu stada żubrów w Puszczy Boreckiej działająca na podstawie decyzji nr. 9/2017 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji LP w Białymstoku z dnia 17 marca 2017 r. (znak ZO.7211.1.8.2017) w składzie.

1. mgr inż. [REDAKTOWANE] (Nadleśniczy Nadleśnictwa Borki) – Przewodniczący Komisji
2. prof. dr hab. [REDAKTOWANE] (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – Zastępca Przewodniczącego
3. mgr inż. [REDAKTOWANE] (Nadleśnictwo Borki) - Sekretarz Komisji
Członkowie Komisji:
4. dr hab. [REDAKTOWANE] prof. SGGW (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie)
5. mgr inż. [REDAKTOWANE] (niezależny ekspert)
6. dr n. wet. [REDAKTOWANE] (Powiatowy Lekarz Weterynarii w Giżycku)
7. inż. [REDAKTOWANE] (Nadleśnictwo Czerwony Dwór)
8. mgr. inż. [REDAKTOWANE] (Regionalna Dyrekcja LP B-stok)
9. dr inż. [REDAKTOWANE] (Regionalna Dyrekcja LP B-stok)

Komisja spotkała się w celu przeprowadzenia przeglądu stada żubrów w Puszczy Boreckiej oraz ustalenia sposobu zarządzania populacją. Spostrzeżenia i ustalenia Komisji przedstawia się w poniższych punktach.

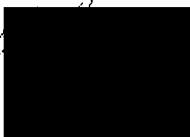
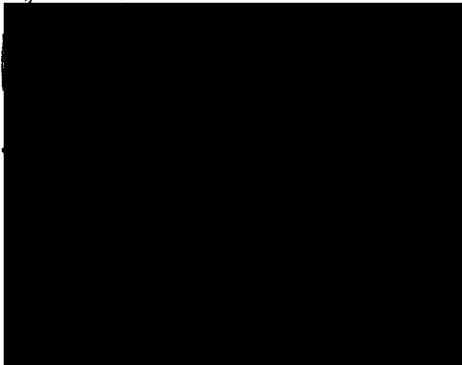
1. Do Nadleśnictwa Augustów celem introdukcji do środowiska przyrodniczego przeniesiono 7 osobników (2,5) i umieszczono w zagrodzie kwarantannowej na terenie leśnictwa Kozi Rynek.
2. Zarejestrowano upadki dwóch krów: w dniu 26.01.br krowy w wieku ok. 2 lat oraz w dniu 04.02.br krowy ok. 8 lat spowodowanych najprawdopodobniej zmianami w układach pokarmowym i oddechowym.
3. Od czasu ostatniego przeglądu dokonano eliminacji trzech dorosłych osobników (1,2) i dwóch cieląt (0,2) ze stada wolnego oraz pięciu osobników (4,1) z zagrody pokazowej Wolisko, pochodzących z Nadleśnictwa Kobiór.
4. Komisja zapoznała się z protokołami ze wszystkich eliminacji przeprowadzonych na podstawie decyzji GDOŚ (DOA-SG.6401.33.2017.RD.3 z dnia 18.12.2017r.), z których wynika, że większość eliminowanych osobników (5,3) miała zmiany chorobowe w płucach i wątrobie ła pasożytniczego.
5. Od wszystkich eliminowanych żubrów został pobrany materiał do badań i został udostępniony zainteresowanym ośrodkom naukowym
6. W dniach 22 i 23 stycznia oraz 3 marca w nadajniki GPS zostały wyposażone cztery dorosłe krowy ze stada wolnego.
7. Liczebność populacji żubrów Puszczy Boreckiej na dzień sporządzania protokołu wynosi 101 osobników (załącznik nr 1).
8. Podczas obserwacji stada w dniu 6 marca 2018 r., w miejscu zimowego dokarmiania żubrów w Nadleśnictwie Borki stwierdzono obecność krowy z lewostronnym bielmem na oku oraz dwa cielęta (1,1) w bardzo słabej kondycji.

9. W zagrodzie pokazowej Wolisko znajdują się 4 osobniki: dorosły byk, młody byk w trzecim roku życia, dwie dorosłe krowy. Wszystkie pochodzą z przemieszczenia z N. Kobiór. Żubry te znacząco odbiegają kondycją od zwierząt w stadzie wolnym.
10. Prognozowany przyrost stada w roku 2018 Komisja ocenia na około 15 cieląt.
11. Komisja zapoznała się ze sposobem wykonywania bieżącego monitoringu liczebności i rozmieszczenia stada (telemetria, karty obserwacji bezpośrednich).

Zalecenia Komisji:

1. Dołączyć do stada wolnego żubrów byka w trzecim roku życia z zagrody Wolisko.
2. Wystąpić do GDOŚ z wnioskiem o eliminację do 20 żubrów w tym trzech żubrów (1,2) z zagrody pokazowej Wolisko.
3. Do celów ekspozycyjno-edukacyjnych odłowić do zagrody pokazowej Wolisko 3 (1,2) żubry ze stada wolnego.
4. Przeprowadzić odkażanie miejsc wykładania karmy po zakończeniu zimowego dokarmiania żubrów.
5. Systematycznie odrobaczać żubry (2 razy w roku) przebywające w zagrodzie pokazowej Wolisko.
6. Prowadzić całoroczny monitoring żubrów na terenie Puszczy Boreckiej i na jej obrzeżach oraz notować spostrzeżenia na kartach obserwacyjnych.

Podpisy członków Komisji:

1.
2.
3.
4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.